

MOTE: Departementsråd Dag Berggrav (t.v.) føler ikke bitterhet overfor tyskerne, men tyske Georg Becher mener det fortsatt er behov for forsoning. I går møttes de på Retterstedet på Akershus festning. Rp 19/4-95

LARS KLUGE
KARINA JENSEN (foto)

Dag Berggrav satt selv fengslet på Akershus festning de siste krigsmånedene, men bærer ikke nag til tyskerne. Formann i Regjeringens komité for frigjøringsjubileet, departementsråd Dag Berggrav, er enig med tyske Georg Becher i at kampen mot rasisme og nazisme er det viktigste ved frigjøringsjubileet.

Tyske venner

– Forsoning med tyskerne er det ikke behov for, fordi vi ikke bærer noe nag til dem som folk. Samtidig er forsoning med de nazistene, norske eller tyske, som ikke innrømmer at de tok feil, uaktuelt. Vi skal ikke forsones oss med det onde. Forsoningsaspektet faller utenfor de rammer vi arbeider etter, sier Berggrav.

De to møtes på Akershus festning der Berggrav satt fengslet. Georg Be-

cher er leder i menighetsrådet i den tyske evangeliske kirke i Oslo og har bodd 17 år i Norge. Han mener at det er galt ikke å ta imot den utstrakte hånden tyskerne kommer med når de ønsker forsoning i forbindelse med frigjøringsjubileet.

– Alt til sin tid og på sitt sted. Frigjøringsjubileet er ikke riktig tid og sted for forsoning.

Det kan godt tas med i taler, men ikke i form av flaggheising og offisielle handlinger, mener Berggrav.

Han hadde både før, under og etter krigen tyske venner, snakket selv tysk, og har aldri reagert negativt på det tyske språk eller hatt problemer med å omgås tyskere.

– Var det en lang prosess etter å ha sittet i fangenskap med tyske fangevoktere?

– Nei. Jeg har aldri følt nag til tyskerne, bare til nazister.

– Hvo kan ikke da tydelig delta i fredsjubileet i forsoningen... ånd?

– Fordi det virker utfordrende på

mange krigsveteraner, krigsinvalider og andre som opplevde krigen.

– Folk som føler annerledes overfor tyskere enn du gjør?

– Ja, sier Berggrav.

Men han understreker at også han reagerer på forslaget om å spille den tyske nasjonalsangen i forbindelse med frigjøringsjubileet, fordi den har den samme melodien som under krigen.

Varsom

– Dersom ikke forsoningen skal skje i forbindelse med frigjøringsjubileet 50 år etter at krigen sluttet, når skal den da komme?

– Den kan komme alle andre dager i året, bare ikke 8. mai, sier Berggrav.

– Jeg forstår at den tyske nasjonalsangen kan virke provoserende, sier Becher.

– Jeg forstår de sterke følelsene rundt jubileet og mener at vi tyskere som bor i Norge, må være meget takt-

fulle i forbindelse med markeringen. Men vi bør delta i jubileumsfeiringene. Vi skal ikke gå i dekning på disse dagene, sier han og tilføyer: Vi må overvinne hatet, men samtidig ikke glemme det onde. Vårt viktigste budskap til ungdommen denne dagen må være fred og forsoning sammen med kampen mot nazisme og rasisme.

Dette er Berggrav enig i og understreker at alle er velkomne til å delta.

– Men en tysk familie burde kanskje ikke snakke for høylytt sammen på sitt eget språk når de er tilstede ved en fredsmarkering?

– Hvorfor skulle de ikke det? Vi er forsonet med tyskerne, sier Berggrav.

Men her er ikke Becher enig. Selv vil han holde en lav profil og unngå å provosere.

Tysk i Norge

– På tross av sitt ungeårige opphold i Norge må Becher grave dypt i bevissthet en for å huske en eneste ubehagelig

episode knyttet til det at han er tysk.

– En nabo sa en gang til meg, i sinne over noe hunden min hadde gjort, at han syntes fem år med tyskere var nok. Men jeg tror ikke han mente noe med det. Barna mine som har vokst opp i Norge, har heller ikke opplevd noe ubehagelig. Jeg hører at det fra tid til annen er episoder på den tyske skolen der barna får slengt etter seg at de er Hitlers barn, men det hører til de sjeldne unntakene.

At slike hendelser er så sjeldne, tror han skyldes at nordmenn er kommet svært langt i bearbeidelsen av det som skjedde under krigen. Dere er kommet mye lenger enn i Tyskland der hitlertiden i stor grad er fortregnt.

– Selv har jeg et mye mer reflektert forhold til disse tingene enn jeg ville hatt hvis jeg hadde blitt boende i Tyskland. Da jeg kom til Norge og fikk oppleve 8. mai og 17. mai, ble jeg overrasket over hvor viktig okkupasjonstiden er i norsk bevissthet. Men etterhvert lærte jeg å forstå det, sier Becher.